Dragoş Lucian CURELEA

Şcoala de Cooperaţie Sibiu
Cooperative School, Sibiu

Consideraţii privind demersul diplomatic în Europa al lui Vasile Alecsandri în primăvara anului 1859

Aspects concerning the diplomatic activity of Vasile Alecsandri in Europe in the spring of 1859

The international relationships in the European nations between 1848 – 1875 had known a lot of changes that had influence also in Romania afther the Peace Treaty from Paris in 1856 and especially afther the double union achievement of the principates: Walachia and Moldavia during the reign of the Prince Alexandru Ioan Cuza (1859 – 1866).

The beginning of Cuza' s reign was confronted with the reaction of big European countries of the events on the 5 th an 24 th January 1859. From this perspective, with a major impact on Romania, one can analyse the first step of prince Alexandru Cuza's reign between 1869 – 1861, concerning the diplomatic activity of ane of Cuza' trustful person, Vasile Alecsandri who had a tourishing diplomatic activity in many of the European capitals. Vasile Alecsandri was a remarkable personality and distinguished man of letters who had a diplomatic activity in the spring of 1859. His diplomatic efforts started of the Court of th French emperor, Napoleon the 3 rd, then in the British capital at Lord Malmessbury, Foreign Office and not last in the Piemont-Sardinia Kingdom where he analysed with the Count Camillo Cavour the problem of international recognition of the Romanian's double union and the double election of Cuza.

Vasile Alecsandri's diplomatic efforts had been successful in the spring of the 1859. The beginning of the Romanian diplomatic attempts have managed to acquire the international recognition of the union led to the affirmation of Romania as a national and modern State in Europe.

Keywords: Romanian diplomacy, international relations, diplomatic contradictions, national realities, European policy, national states

Institution's address: str. Centumvirilor nr. 2, Sibiu, tel. +40(269)211330

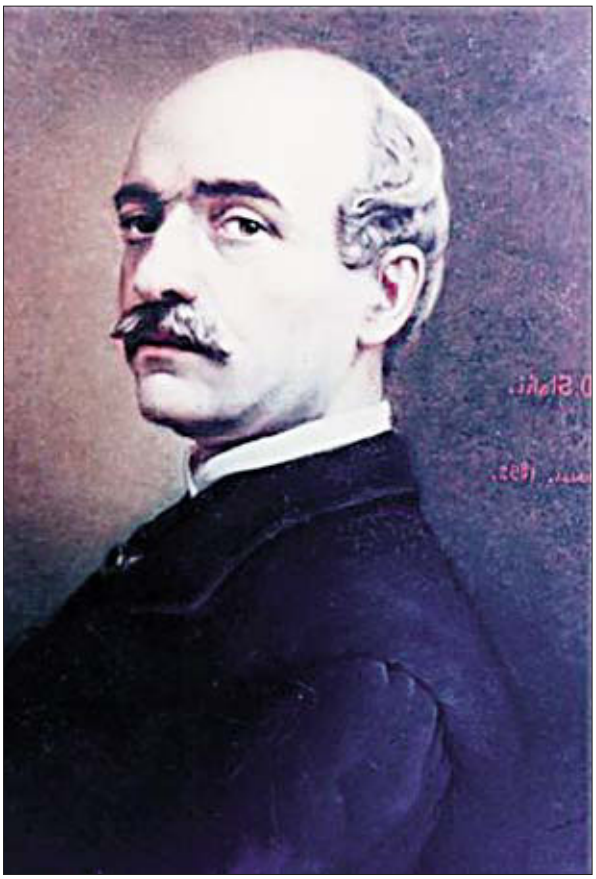
Personal e-mail: *c_drg@yahoo.com*

Sfera demersurilor şi a evenimentelor politice, militare şi diplomatice, pe care Europa le-a cunoscut în perioada dintre 1848 – 1875, a determinat mutaţii de seamă în raporturile dintre marile puteri şi îndeobşte în ceea ce priveşte spectrul relaţiior politico-diplomatice şi al alianţelor continentale, precum şi la nivelul activităţilor politice din interiorul marilor puteri, într-un secol, romantic, revoluţionar şi identitar, cunoscut ca fiind cel al naţiunilor în afirmare. În acest cadru se va afirma şi naţiunea română, în sensul identităţii sale istorice şi a obţinerii unităţii sale, şi recunoaşterii acesteia. Într-un context european, care se derula adeseori în defavoarea noastră, unirea principatelor este rezultatul abilităţii politice a elitei româneşti, impregnată de crezurile paşoptiste şi în special de dorinţa înfăptuirii unirii dintre Moldova şi Ţara Românească. În acest complex joc al intereselor, elita este chemată să realizeze Unirea – actul unirii fiind planificat şi urmărit cu stăruinţă între 1848 şi 1859. În galeria diplomaţilor perioadei preunioniste şi în perioada imediat următoare se disting nume celebre precum ar fi: Vasile şi Ioan Alecsandri, Costache Negri, Ion Bălăceanu, Dimitrie Brătianu, Toedor Callimachi-Paleologul şi mai puţin cunoscutul Ludovic Steege. Dintre activitatea aceştora, merită subliniată, în fond

resubliniată şi analizată activitatea internaţională în favoarea recunoaşterii Unirii a scriitorului de la Mirceşti.

Scriitor şi diplomat prin excelenţă, Vasile Alecsandri s-a afirmat în momentele istorice de certă anvergură pentru întemeierea şi recunoaşterea oficială a naţiunii române. Adept al principilui suveranităţii poporului şi al celui privind egalitatea dintre popoare, a fost pe deplin conştient că principiile acestea prefigurau noi dimensiuni şi noi conflicte în planul relaţiilor internaţionale, pe fond prin aplicarea acestora se reconfigura o hartă mai veche a Europei statutată la Viena în 1815 în temeiul Sfintei Alianţe[1]. Atât Vasile Alecsandri, cât şi Costache Negri, afirmându-se ca adepţi ai afirmării intereselor naţionale româneşti în plan imediat, pe calea negocierilor şi a tatonărilor diplomatice, mai presus de ambiţii personale şi de patimi politice subsidiare. Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza în decursul unui răstimp de trei săptămâni, atât ca Domnitor al Moldovei, cât şi ca domn la Bucureşti, împlinea un mai vechi deziderat politic şi naţional al elitei paşoptiste, fiind în fond demersul nodal al istoriei moderne pe care se va edifice România ulterioară. Fără o clipă de pregetare, susţinători pe faţă ai noului domnitor, atât Vasile Alecsandri, precum şi Costache Negri, s-au afirmat ca diplomaţi oneşti şi de binemeritată încredere ai Domnitorului Cuza. În perioada imediat următoare alegerii sale, Alexandru Ioan Cuza şi-a fundamentat deciziile pe sfaturile pertinente şi deloc interesate ale celor doi[2]. Reconfirmat de domnitor în calitatea de ministru pentru Treburile din Afară, Vasile Alecsandri îl propune pe 26 ianuarie 1859 pe Costache Negri, pentru a reprezenta interesele Principatelor Unite pe lângă Sublima Poartă, misiunea delegatului Principatelor la Constantinopol fiind extrem de delicată, tocmai de aceea se impunea pentru această funcţie înainte de toate un om onest, un caracter înalt şi demn, deoarece în sarcina şi atenţia acestuia cădea responsabilitatea recunoaşterii dublei alegeri şi obţinerea investiturii pentru domnitorul Principatelor Române[3].

Învestit de principele Cuza cu o serie de scrisori autografe de acreditare, Vasile Alecsandri îşi începu misiunea sa diplomatică, pe lângă suveranii statelor apusene[4], fiind pe deplin conştient de suprema responsabilitatea care îi revenea. La începutul lunii februarie 1859, părăsea încă odată Iaşi-ul, urmărind a-şi prezenta scrisorile de acreditare la Paris, Londra şi Torino. Odată ajuns în capitala Franţei, diplomatul roman obţinu o întrevedere cu şeful diplomaţiei franceze din acea epocă şi principal consilier al împăratului Napoleon al III-lea, contele

sursa: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Alecsandri

Walewski, căruia, scriitorul român, în calitatea sa de mesager al principelui Cuza, i-a evidenţiat sinceritatea dorinţei de unire a românilor, legitimitatea dublei alegeri, decizia românilor, respectiv a domnitorului acestora de a nu mai da înapoi, indiferent de impedimente şi consecinţe Deasemeni Alecsandri şi-a exprimat pe lângă Ministrul afacerilor externe al Franţei, speranţa în concursul nemijlocit al Franţei, faţă de cauza românilor şi faţă de alegerea principelui Cuza, ca unic domnitor în ambele Principate, totodată, exprimându-şi nădejdea în obţinerea unei întrevederi cu împăratul Franţei. Într-o primă etapă a audienţei, contele Walewski s-a arătat rezervat, nedând lui Alecsandri nici asigurări, nici indicaţii[5], limitându-se în a-i înlesni mesagerului statului român o audienţă la împărat[6]. Desfăşurându-se sub bune auspicii, la 13 februarie 1859 deşi Vasile Alecsandri însuşi nu se aştepta la aceasta, între cei doi interlocutori se legă un impresionant schimb de opinii, adeseori împăratul arătându-se deschis în favoarea românilor, însă nu fără oarecare rezerve chiar în optimismul său. Surprins, poetul, se arătă circumspect şi rezervat, intuind cu clarviziunea care

l-a caracterizat, că tot acest sprijin verbal, vehement şi pe faţă acordat, ascundea în subsidiar politica comună a Franţei şi a Regatului de Piemont-Sardinia în orientul european, implicit în Principatele Române[7]. Apreciind actul patriotic al românilor şi mai ales tactul politic al elitei sociale şi politice din Principate, demne de preţuirea şi sprijinul Franţei, împăratul împărtăşi ambasadorului român, planul comun franco-sard de provocare a unei insurecţii a Ungariei împotriva Austriei, pentru a şubrezi rolul deţinut de Viena în politica orientului european. În urma discuţiei purtate, împăratul se arată dispus să trimită specialişti francezi în Principate şi nu numai, promiţând sprijin în tehnică de luptă şi muniţii, respectiv înlesnind facilitarea unui împrumut de 12 milioane franci, necesari statului român în vederea afirmării, apărării şi evoluţiei acestuia. Împăratul mai promisese susţinerea dublei alegeri, angajându-se în a obţine concursul britanic pentru cauza Principatelor, pronunţându-se favorabil pentru înfiinţarea unei reprezentanţe diplomatice a României la Paris[8]. Totuşi Napoleon al III-lea nu susţinuse pe deplin solicitările diplomatului român, ci, prevăzător, sugerase lui Alecsandri ca românii să aştepte liniştiţi viitoarele conferinţe, respectiv să reorganizeze pe baze moderne administraţia şi finanţele statului şi să nu uite o sporire şi modernizare continuă a puterii militare. În jurnalul său diplomatic, intitulat: *Istoria misiilor mele politice*[9], scriitorul român nota, citând din discursul lui Napoleon al III-lea „*...căutaţi a vă recomanda Europei prin înţelepciunea reformelor ... precum v-aţi recomandat prin patriotismul de care aţi dat dovadă şi vă pregătiţi a nu silui evenimentele, ci a profita de cursul lor...*". Neîngăduindu-şi nici un moment de odihnă, părăsind Parisul, nu fără scrisori de recomandare din partea contelui Walewski, către ambasadorul Franţei în capitala Imperiului Britanic, Alecsandri se îndreptă către Londra, cea de a doua escală a demersului său diplomatic vest european. Momentul Londra fusese extrem de dificil, ştiut fiind faptul că Imperiul Britanic, se arăta ca adept al menţinerii statului otoman şubrezit şi supus politicilor economice britanice. Emanciparea politică şi naţională a oricărei populaţii aflate sub autoritate otomană, aspect care contravenea în mod evident politicii britanice în orientul Europei şi în Levant. În Londra, cauza românească fusese intenţionat şi tendenţios deformată de agenţii Porţii şi cei ai Austriei, care puneau în seama noului domnitor un plan militar de expansiune şi intervenţie armată. În urma obţinerii concursului ambasadorului francez, Vasile Alecsandri îşi prezentă Cabinetului britanic scrisorile de acreditare, solicitând o întrevedere cu lordul Malmesbury – şeful Foreign Ofice-ului. Totuşi întrevederea s-a lăsat aşteptată o întreagă săptămână, Vasile Alecsandri fiind primit în audienţă în cele din urmă, nu în calitatea sa oficială de ambasador al principatelor Române, ci în cea de trimis particular al colonelului Cuza căruia Cabinetul de la Londra, încă nu-i recunoscuse titlul de domnitor. De la bun începutul audienţei, diplomatul român, fusese întâmpinat cu severe incriminări şi dojane din partea ministrului britanic, care vedea în actul dublei alegerei, un demers subversiv şi revoluţionar care contravenea Convenţiei de Pace de la Paris. Cu o elocinţă remarcabilă, demnă de invidiat, scriitorul român a replicat, dând dovadă de rafinament diplomatic şi inteligenţă de o perfectă stăpânire a logicii şi a argumentelor aduse în susţinerea cauzei româneşti[12], discuţia dintre interlocutori, cunoscând turnuri, dacă nu favorabile, cel puţin de preferat pentru români în accepţiunea lui Alecsandri, poetul confirmând că unitatea românilor şi dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza nu viza câtuşi de puţin slăbirea legăturilor faţă de Imperiul Otoman – *paradoxalul om bolnav al Europei, însă rezistent şi tenace în durerile sale* - şi nici o desconsiderare faţă de Convenţia de la Paris, încălcată, afirma poetul, doar în insuficienţele şi neclarităţiele acesteia[13]. Treptat diplomatul român, reuşeşte să capteze atenţia lordului Malmesbury faţă de situaţia din Principate, receptată aşa cum am subliniat mai sus, în mod greşit în capitala Imperiului Britanic, ca urmare a falselor informaţii mediatizate de agenţii Turciei, ai Austriei şi chiar ai Rusiei. Alecsandri contestă vehement aşa-zisele planuri de cucerire, argumentând că, odată realizată unirea, românii trebuia să-şi cucerească deplina libertate, pentru deschiderea activităţilor comerciale care puteau fi preschimbate în interesul ambelor părţi, cu bunuri făcute în atelierele Angliei. Prin relatările sale privind situaţia Principatelor, prin garanţii şi asigurări date, prin argumentele invocate, prin perspectivele întrezărite pentru circulaţia produselor britanice în orientul european, diplomatul român reuşeşte într-un târziu, să înduplece, dacă nu total, cel puţin parţial pe lordul Malmesbury, care făgădui interlocutorului român în finalul întrevederii, adoptarea unei atitudini binevoitoare din partea Imperiului Britanic faţă de dubla alegere a principelui Cuza, lordul britanic, folosind abia la finele discuţiei titulatura noului domnitor şi nemaipronunţând gradul de colonel al acestuia, ceea ce denota o recunoaştere tacită[14]. În capitala britanică, Alecsandri mai vizită pe lorzii Clarendon

şi John Russell, aceştia arătându-se binevoitori faţă de cauza românilor, însă exprimând făţiş îngrijorarea faţă de tendinţele revoluţionare şi antiotomane ale elitei româneşti. Tot în Londra, scriitorul a iniţiat o serie de contacte cu parlamentari influenţi şi cu gazetari, care i-au sugerat întocmirea unui memoriu documentat istoric şi juridic care să poată fi utilizat de acele autorităţi londoneze care erau sceptice privind drepturile românilor asupora teritoriului şi asupra legitimităţii dublei alegeri.

Pe 26 februarie 1859, Alecsandri porni către Paris, conştient de faptul că a făcut în Londra tot ceea ce s-a putut, pentru recunoaşterea justeţei cauzei româneşti. O zi mai târziu ajungea iarăşi în capitala Franţei fiind aşteptat de toate acele cercuri şi societăţi implicate în politica externă a Imperiului. Însuşi ambasdorul Regatului Piemont-Sardinia, marchizul de Villamarina îl aştepta la Paris, însoţit de secretarul particular al lui Camillo Cavour, cavalerul Strambio, viitor consul al Piemontului în Bucureşti, secretarul legaţiei Piemontului la Paris, Constantin Nigra, principele Napoleon şi oameni din anturajul acestuia, printre care publicistul Jerome A. Bixio. Invitat în saloanele acestuia, diplomatului român i se sugerează cu eleganţă şi abilitate o posibilă şi necesară cooperare românească la îndeplinirea planurilor politice franco-sarde. Precaut Alecsandri a evitat un angajament ferm, cu atât mai mult cu cât de faţă mai erau: generalul Charles Trochou, guvernatorul militar al Parisului, scriitorul Jean Charton, respectiv alte persoane necunoscute. Pe timpul cât a stat în capitala Franţe, vreme de 10 zile, a purtat discuţii cu ambasadorii Rusiei şi Austriei la Paris, contele Kisseleff şi baronul Hubner. Abil, Alecsandri i-a amintit contelui Kisseleff textele Regulamentelor care statutau principiul unirii politice şi administratice a celor două ţări. Diplomatul rus, nostalgic la vremea în care fusese guvernator militar la Bucureşti, l-a gratulat pe scriitor, asigurându-l de întreaga sa simpatie şi a anumitor cercuri ruse faţă de cauza românească şi faţă de actul energic al principelui Cuza[15]. Vizita făcută ambasadorului Austriei a fost una de curtoazie, Alecsandri numind această întâlnire *o scenă ce ar putea figura într-o înaltă comedie de salon*. Dealtfel nu era nimic de aşteptat din partea Austriei, stat care se opunea la acea dată în mod vehement unirii[16]. În capitala Franţei, diplomatul roman a mai vizitat personalităţi precum J. Thouvenel, fost ambassador francez la Constantinopol, apoi pe mai vechii săi cunoscuţi Ubicini şi Grenier, respectiv poetul Lamartine şi scriitorul Prosper Mérimée, Alecsandri făcând totul pentru a obţine noi adeziuni la cauza românească[17]. Misiunea sa diplomatică fiind încununată cu succes, chiar dacă nu absolut, aspect care transpărea din protocolul Conferinţei marilor puteri de la 14 aprilie 1859 unde semnatarii convenţiei recunosc dubla alegere a lui Alexandru I. Cuza, bineînţeles cu rezervele antiunioniste ale Turciei şi Austriei, explicabile până la un anumit punct. Turcia, în cursul lunii septembrie a aceluiaşi an, şi Austria, ulterior, au recunoscut şi ele dubla unire, numai pe timpul domniei principelui Cuza. Declarându-şi mulţumirea într-una dintre întrevederi, împăratul francez menţiona ambasadorului roman, anterior plecării acestuia la Torino, să revină din Piemont pentru comunicarea şi clarificarea atitudinii Piemont-Sardiniei faţă de evnimentele recente petrecute în Iaşi şi Bucureşti. Dealtfel Constantin Nigra, secretarul ambasadei Piemontului la Paris notifica lui Cavour următoarele: *nu ezit să afirm că după principele Cuza, domnul Alecsandri este omul cel mai însemnat din Moldova. Este ministrul de externe şi înainte de a fi ministru a fost un foarte distins om de litere, anunţând apropiata vizită a diplomatului-scriitor la Torino*[18].

La 8 martie 1859, Alecsandri părăsea capitala Franţei, îndreptându-se către Torino, ultima escală a periplului său diplomatic din primăvara anului 1859. Aici îi fusese rezervată o primire deosebită, graţie atât năzuinţelor comune ale celor două state, cât şi prestigiului de care diplomatul roman se bucura, contribuind la această atitudine faţă de român şi câteva dintre misivele expediate de la Paris către Torino. Primit imediat în audienţă de C. Cavour, convorbirea celor doi axându-se pe problematicile stringente ale momentului: recunoaşterea dublei alegeri şi aplicarea planului franco-sard care viza provocarea unei insurecţii armate în Ungaria şi cu ajutorul românesc. Poetul a fost întâmpinat cordial şi de cunoscutul filoromân Giovanelle Vegazzi-Ruscalla, viitor cetăţean de onoare al Bucureştilor în 1863, editor şi traducător în Italia al operei lui Alecsandri. Surprins de graba de a fi pus în aplicare planul oriental franco-sard, Alecsandri pleca a doua zi către Paris, conştiient pe deplin de gravitatea implicaţiilor care decurgeau din aplicarea politicii răsăritene a francezilor şi italienilor. Realist fiind, nu a respins ideea colaborării cu maghiarii, însă a făcut câteva observaţii pertinente, acestea fiind pe fond, reserve faţă de aplicarea eficientă a acestui plan. Printr-o scrisoare care a fost trimisă fratelui său Ioan Alecsandri la Torino, Alecsandri notifica: *spune-i că noi românii nu suntem pregătiţi, n-avem bani şi nici arme, nici ştiinţă militară şi că, prin urmare nu putem să ne legăm de a lua vreo parte la nici o mişcare*

activă în anul acesta ... Acţionând loial, diplomatul insista pe lângă agentul României la Torino să-l convingă pe Cavour şi nu în ultimul rând pe Napoleon al III-lea, spre a nu se conta în mod iluzoriu, pe un aport românesc, pe forţa militară a Principatelor în împrejurări care le erau încă nefavorabile[20]. Pe când încă se afla la Torino, sosea la Iaşi generalul maghiar Klapka, pentru a semna împreună cu principele Cuza două convenţii, prin care era consemnat acordul României ca în imediata apropiere a frontierei cu Imperiul Habsburgic să fie create depozite militare necesare insurgenţilor maghiari. A doua convenţie înscria garanţiile şi cererile principelui Cuza privind recunoaşterea şi respectarea drepturilor legitime ale naţiunii române din Transilvania.

Parisul cunoştea la începutul lunii aprilie 1859 o intensificare a demersurilor diplomatice. Într-o lungă misivă adresată principelui Cuza, Alecsandri exprima bucuria succeselor sale până la acel moment. La 7 aprilie 1859, fraţii Alecsandri, prin stăruinţa lor pe lângă Napoleon al III-lea au reuşit să câştige accepul pentru dubla unire a 5 din cele 7 puteri prezente la Conferinţă[21]. Alecsandri nota principelui Cuza: *...ambiţia mea este să duc la bun sfârşit misia ce mi-am luat-o, după care îţi voi cere îngăduinţa, scumpe Prinţ, să mă retrag...*[22]. Mai stărui câteva zile la Paris, pentru a se îngriji de obţinerea armelor, armamentului şi ofiţerilor instructori* respectiv pentru negocierea oficială a împrumutului extern de 10-12 milioane franci. Totodată avea împuterniciri să trateze şi să definitiveze înţelegerea cu emigranţii revoluţionari maghiari. Îl însoţeşte pe împărat pe teatrul de operaţiuni franco-sardo-austriac la 16 aprilie 1859. Prezent la cartierul general al împăratului de la Villafranca, cu acordul principelui Cuza, diplomatul român se întâlni cu generalul Klapka pentru a negocia şi semna cea de-a treia Convenţie la 22 mai 1859 la Genova, prin care se reconfirmau, cu anumite rezerve, cele două convenţii anterioare semnate la Iaşi. Continuarea reprezentării Principatelor în Piemont a fost încredinţată de Vasile Alecsandri unei alte figuri unioniste eminente, Ion Bălăceanu. Vizită cu permisiunea expresă a lui Cavour teatrul de operaţiuni miltare din Italia, notând impresiile sale (din acest prim periplu vest european al diplomatului român în primăvara lui 1859). De la Genova, Alecsandri porneşte către ţară, la 18 iunie 1859, considerându-şi misiunile sale diplomatice încheiate în această primă fază. Primul gest la revenirea în Principate fusese acela de a telegrafia domnitorului în vederea prezentării unui raport al acestui prim demers diplomatic pus în slujba recunoaşterii Unirii. Deşi îşi prezentă demisia, domnitorul o respinsese ca fiind nefondată. Cu audienţa la domnitor se finalizează misiunea diplomatică apuseană a lui Alecsandri în primăvara anului 1859, aceasta având drept obiectiv imediat recunoaşterea dublei alegeri de către marile puteri europene ale acelui moment[23].

Scriitor şi deopotrivă fin diplomat, Vasile Alecsandri a fost înzestrat cu puterea de a pătrunde cu inteligenţă, sensurile, atât ale vieţii, cât şi ale cuvintelor, fiind un bun orator, rafinat şi atent analist al epocii pe care a parcurs-o. A militat cu tenacitate urmărind afirmarea europeană a naţiunii române şi a acţionat în sensul dezrobirii ţiganilor robi. În această minunată epocă de renaştere şi reafirmare răspicată românească, omul Vasile Alecsandri şi-a îndeplinit cu abnegaţie şi eficienţă misiunile diplomatice încredinţate. A identificat cu clarviziunea care-l caracteriza imperativele momentului istoric şi cu onestitate a acţionat pentru salvgardarea şi impunerea intereselor româneşti. Marile personalităţi ale continentului fiind pe drept cuvânt impresionate de subtilitatea raţionamentelor sale, de farmecul convorbirilor purtate cu acesta.

Note:

1. Ciachir Nicolae, *Istoria popoarelor din Sud-estul Europei în perioada modernă*, vol. II, Editura Oscar Print, Bucureşti, 1998, p. 216-219; Vitcu Dumitru, *Diplomaţii Unirii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979, p. 62-64.
2. Marta Anineanu, *Catalogul corespondenţei lui Vasile Alecsandri. Corespondenţa inedită*, Editura de stat, Bucureşti, 1957, p. 23-35.
3. Emil Bogdan, *Prietenia şi colaborarea literară dintre Costache Negri şi Vasile Alecsandri*, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1962, p. 22; Dan Berindei, *Epoca Unirii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979, p. 272; *Idem*, *Din începuturile diplomaţiei româneşti moderne*, Editura Academiei, Bucureşti, 1965, p. 183. Ion Bodunescu, *Diplomaţia românească în slujba independenţei*, Editura Junimea Iaşi, 1978, p. 63-73.
4. Raoul V. Bossy, *Agenţia diplomatică a României în Paris şi legăturile franco-române sub Cuza Vodă*, Editura Fundaţilor Regale, Bucureşti, 1931, p. 164-166; Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii, op.cit*., p. 60-64; Dan Berindei, *Înfiinţarea agenţiei diplomatice a Principatelor române la Paris*, în *Studii şi articole de Istorie*, nr. 6, 1960, p. 99-119.
5. *Diplomaţi iluştri*, vol. II, Editura Politică, Bucureşti, 1970, p. 86; Nicolae Corivan, *Viaţa lui Vasile Alecsandri*, Editura Imprimeriei Universităţii din Iaşi, 1977, p. 251; Marcel Emerit, *Une conversation entre l' empereur Napoleon III el Basile Alecsandri* în *Revue*

historique de sud-est europeenne, anul V, nr. 7-9, iulie-septembrie 1928, p. 232.
6. Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii,* Editura Academiei, Bucureşti, 1979, p. 61; 251.
7. Vasile Alecsandri, *Călătorii şi misiuni diplomatice*, Editura Alexandru Marcu, Craiova, 1942, p. 217-218.; Nicolae Corivan, *Lupta diplomatică pentru recunoaşterea dublei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza* în *Studii pentru Unirea Principatelor,* Editura Academiei, Bucureşti, 1960 p. 387-389.
8. Dumitru Vitcu, *op. cit*., p. 63, Cornelia Bodea, *Din activitatea de pregătire a agenţiei diplomatice de la Paris* în *Studii şi articole de istorie*, nr. 6, 1960, p. 121-150.
9. Marta Anineanu, *Din activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri,* vol. II, Editura Academiei, Bucureşti, 1960, p. 269-270.
10. Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979, p. 65.
11. Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979; Idem, *op. cit*., p. 66.
12. Dan Berindei, *Lupta diplomatică a Principatelor Unite pentru desăvârşirea Unirii*, în *Studii privind Unirea Principatelor,* Editura Academiei, Bucureşti, 1960, p. 413; Nicolae Corivan, *Lupta diplomatică pentru recunoaşterea dublei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza*, în *Studii privind Unirea principatelor,* Editura Academiei, Bucureşti, 1960, p. 387-413; George Bogdan-Duică, *Vasile Alecsandri, Povestirea unei vieţi*, Editura Georgescu-Delafrass, Bucureşti, 1926, p. 42-45.; *Idem*, *Vasile Alecsandri. Admiratori şi detractori,* Bucureşti, 1922, p. 327-330; Leonid Boicu, *Diplomaţia europeană şi triumful cauzei române*, Editura Junimea, Iaşi, 1978, p. 89-93.
13. George C. Nicolescu, *Viaţa lui Vasile Alecsandri*, vol. II, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1961, p. 269; Ion Bodunescu, *Diplomaţi în slujba independenţei,* Editura Junimea, Iaşi, 1978, p. 63-68.
14. Marta Anineanu, *Din activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri*, vol. II, Editura Academiei, Bucureşti, 1960; Ion Bodunescu, *op. cit*., p. 66-67; Dumitru Vitcu, *op. cit*., p. 66.
15. Ion Bodunescu, *Diplomaţi în slujba independenţei*, Editura Junimea, Iaşi, p. 70; Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979, p. 68-69.
16. Ion Bodunescu, *Diplomaţi în slujba independenţei*, Editura Junimea, Iaşi, p. 70.
17. Dumitru Vitcu, *op. cit.,* p. 64.
18. Marta Anineanu, *Din activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri*, vol. II, Editura Academiei, Bucureşti, 1960, p. 264; Ion Bodunescu, *op. cit*., p. 73 - 74; Dumitru Vitcu, *op. cit*., p. 65.
19. Marcel Emerit, *Victor Place et la politique francaise en Roumanie à l' époque de l'Union*, Editura Delafrass, Bucureşti, 1931, p. 85-90; Ion Bodunescu, *Diplomaţi în slujba independenţei*, Editura Junimea, Iaşi, p. 71-73.
20. Vasile Curticăpeanu, Vasile Rusu, Vasile Cristian, *Date noi referitoare la relaţiile lui Alexandru Ioan Cuza cu emigraţia maghiară în 1859* în *Analele ştiinţifice ale Universităţii Alexandru Ioan Cuza, Iaşi, serie nouă, Secţiunea a III-a Istorie*, tom. XV, 1969, p. 97-98; Marta Anineanu, *op. cit.,* p. 260; D. U. P. tom III, p. 558; Dumitru Vitcu, *op. cit*., p. 67.
21. Nicolae Corivan, *Lupta diplomatică pentru recunoaşterea dublei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza*, în *Studii privind Unirea Principatelor*, Bucureşti, Editura Academiei, 1960, p. 410-412.
22. Marta Anineanu, *Din activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri*, vol. II, Editura Academiei, Bucureşti, 1960, p. 260; Ion Bodunescu, *op. cit*., p. 60; Dumitru Vitcu, *op. cit*., p. 65
*. Aproximativ 30 000 puşti, nu toate destinate României, 36 de piese de artilerie grea, doar 12 revenind românilor şi circa 300 de ofiţeri, numai 50 trebuind să rămână în Principate.
23. Ion Bodunescu, *Diplomaţi în slujba independenţei*, Editura Junimea, Iaşi, p. 74; Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979, p. 68-69.

Bibliography

1. Vasile Alecsandri, *Călătorii şi misiuni diplomatice / Diplomatic Missions and Travels*, Editura Alexandru Marcu, Craiova, 1942
2. Ion Bodunescu, *Diplomaţi în slujba independenţei / Diplomats serving the Independence,* Editura Junimea, Iaşi, 1978
3. Raoul V. Bossy, *Agenţia diplomatică a României în Paris şi legăturile franco-române sub Cuza Vodă / Romania's Diplomatic Agency in Paris and French-Romanian Connections under Cuza*, Editura Fundaţilor Regale, Bucureşti, 1931
4. Nicolae Ciachir, *Istoria popoarelor din Sud-estul Europei în perioada modernă / History of Peoples in South-Eastern Europe in the Modern Era*, vol. II, Editura Oscar Print, Bucureşti, 1998
5. Nicolae Corivan, *Viaţa lui Vasile Alecsandri / Vasile Alecsandri's Life*, Editura Imprimeriei Universităţii din Iaşi, 1977
6. Dumitru Vitcu, *Diplomaţii Unirii, / The Union's Diplomats*, Editura Academiei, Bucureşti, 1979